

קובץ

האור לחיים

שנה רביעית

מאמרים ושיחות

מרב ראש הישיבה

הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת וארא תשפ"א

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:08	17:35	16:43*	י-ם
18:04	17:32	16:40	ת"א
18:04	17:31	16:39	חיפה
18:08	17:35	16:43	ב"ש

* לונהגים 40 דק': 16:23

הזמנים עפ"י לוח המאור בהוצאת מוסדות "אור החיים"

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת וארא תשפ"א

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהרי"ך" - חומש שמות

1 קל וחומר מצפרדעים

פרשה למעשה:

8 לא לאבד תקווה - לעצור מעט ולהתבונן

10 בנחת וסבלנות

13 שתיקה שווה זהב

15 למען תדע כי אין כה' אלוקינו

הילולת ה"בבא סאלי"

17 ה"בבא סאלי"

שלום בביתך:

23 שבח הדדי

קל וחומר מצפרדעים

שהצפרדעים מתו ופגריהן נותרו להסריח ברחובות מצרים.

התשובה לכך היא, שבמכת צפרדע היו שני מיני צפרדעים: המין האחד היו צפרדעים שטיילו ברחבי ארץ

מצרים, נכנסו לחצרות, שוטטו בגינות וטיפסו על המיטות, ובתום המכה מתו צפרדעים אלו ונצברו בהמוניהן בערמות ברחובות מצרים.

המין השני היו הצפרדעים שעשו את רצון ה'

בשלמות, עד כדי מסירות נפש, ונכנסו לתוך תנורי המצרים הבווערים, כפי שנאמר: "וְעָלוּ וַיָּבֹאוּ בְּבֵיתָךְ... וּבְתַנּוּרֶיךָ" (ז, כח).

"וְסָרוּ הַצִּפְרָדַיִם מִמֶּךָ וּמִבֵּיתְךָ וּמִעֲבֹדֶיךָ וּמִצִּבְעֶיךָ וּמִבְּיַרְדֵּי תַּשְׂאֲרָנָה.

וַיֵּצֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מֵעַם פְּרַעֲהַ וַיִּצְעַק מֹשֶׁה אֶל ה' עַל דְּבַר הַצִּפְרָדַיִם אֲשֶׁר שָׁם לְפָרְעָה. וַיַּעַשׂ ה' כְּדִבְרֵי מֹשֶׁה וַיָּמָתוּ

הַצִּפְרָדַיִם מִן הַבָּתִּים מִן הַחֲצֵרוֹת וּמִן הַשְּׂדוֹת. וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֲמָרִם חֲמָרִם וַתִּבְאֵשׁ הָאָרֶץ" (שמות ח, ז - י).

כאשר מעיינים בפסוקים, נראה על פניו כי יש בהם כעין סתירה. מחד גיסא: "וְסָרוּ הַצִּפְרָדַיִם מִמֶּךָ וּמִבֵּיתְךָ וּמִעֲבֹדֶיךָ וּמִצִּבְעֶיךָ וּמִבְּיַרְדֵּי תַּשְׂאֲרָנָה", - בתום המכה ישארו הצפרדעים בחיים וישובו ליאור. ומאידך גיסא נאמר: "וַיִּצְבְּרוּ אֹתָם חֲמָרִם חֲמָרִם",

הצפרדעים לא נסרו, אלא נאספו בחמרים.

"מדוע הלכו חנניה,

מישאל ועזריה, הצדיקים

ותלמידי החכמים,

לשאול את פי יחזקאל

הנביא האם עליהם

להשתחוות לפסל, או

להיזרק לכבשן האש?"

תסיים לנגן, יכרעו נציגי כל האומות ברך, וישתחוו לפסל שנבנה בדמותו. ומי שלא יסכים להשתחוות - יושלך לכבשן האש ויהפוך לאבק ולאפר.

חנניה, מישאל ועזריה הצדיקים, שמעו על תוכניתו של נבוכדנאצר, ולא ידעו מה עליהם לעשות. האם לכרוע לפני פסל נבוכדנאצר, או לסרב ולהיזרק לכבשן האש. הלכו הם אל הנביא יחזקאל בן בוזי, ששהה באותה עת בבבל, ושאלו אותו האם עליהם להישמע לפקודת נבוכדנאצר.

הלכה ידועה היא, שאם באים לאדם ואומרים לו: "תאכל נבלה, ואם לא תעשה כן נהרוג אותך!" - מותר לו לאכול את הנבלה, ולהישאר על ידי כן בחיים, כפי שדורשת הגמרא (יומא פה ע"ב): "וחי בהם, ולא שימות בהם" - פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה. מלבד שלוש העברות החמורות, שהן גילוי עריות, עבודה זרה ושפיכות דמים, שעבורן יש למסור את הנפש.

הגמרא (פסחים כה ע"ב) מבארת, שאם אומרים לאדם: "זיל קטליה לפלניא

את הצפרדעים הללו, שמסרו את נפשן כדי לקיים את מצות ה', החיה הקב"ה בחזרה, ולאחר מכן הן שבו בצעדה ונכנסו חיות ליאור, כפי שנאמר: "רַק בְּיַאֲר תִּשְׁאַרְנָה".

מכאן ניתן לראות את גודל כוחה של מסירות נפש, שבזכותה זכו צפרדעים אלו לשוב לחיים!

לאחר שנבוכדנאצר מלך בבל החריב את בית המקדש והגלה את עם ישראל מארצו, לקח את חנניה, מישאל ועזריה שישמשו נציגים לעם ישראל בארמון המלכות. נבוכדנאצר, שביקש לפאר את שמו ולהנציח את עצמו, הקים פסל ענק בדמותו בגובה חמישים אמות (עשרים וחמש מטר לערך), והניח תחת לשונו את השם המפורש. וכך היה הפסל אומר: "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", כאילו יש בו כוח ותבונה.

לאחר מכן תכנן נבוכדנאצר לזמן את כל נציגי הארצות שכבש, להביא תזמורת גדולה, ובעת שהתזמורת

עומדים על קושיה זו ומבארים, כי לא היתה זו ממש עבודה זרה, כיון שנבוכדנאצר לא התכוון להפוך את עצמו לאליל, אלא רק ביקש שיכבדו אותו, ומותר לאדם להשתחוות לרעהו ולכבדו, ואין בכך גדר איסור.

ולמרות זאת חששו חנניה, מישאל ועזריה, שכאשר בני כל העמים יראו אותם משתחוים לפסלו של נבוכדנאצר, יראה, כביכול, הם עוזבים חס ושלום את ה' יתברך ומשתחוים לפסל. חנניה, מישאל ועזריה לא היו אנשים פשוטים, אלא שימשו סמל ודוגמה לעם היהודי ולהמשכיות האמונה בקב"ה. ולכן הם באו לשאול את פי יחזקאל הנביא כיצד עליהם לנהוג. בנוסף הם שאלו את הנביא, האם ה' יציל אותם כאשר לא ישתחוו לפסל ויזרקו לכבשן האש.

שאל הנביא יחזקאל את הקב"ה, אשר השיב לו: "הַלְדַרְשׁ אֶתִּי אַתֶּם בְּאִים חַי אֲנִי אִם אֲדַרְשׁ לָכֶם נְאֻם ה' (יחזקאל כ, ג). יצא הנביא אל חנניה, מישאל ועזריה, בעודו תולש שערות ראשו, בוכה וקורא: "הקב"ה לא הסכים

ואי לא קטילנא לך" - פרוש: הרוג את פלוני, ואם לא נהרוג אותך! - עליו למסור את נפשו ולהיהרג, ולא להרוג את זולתו. וטעם הדבר מפני שאומרים לו: "מאי חזית דדמא דידך סומק טפי?" וכי הדם שלך אדום יותר מדם חברך, שלכן אתה מבקש להורגו כדי להציל את חייך?

כמו כן, אם כופים, חלילה, על האדם לעבור איסורי עריות, או לעבוד עבודה זרה, עליו למסור את נפשו, ולא לעבור עברות אלו שעליהן נאמר: "יהרג ואל יעבר".

אם כן, נשאלת השאלה: מדוע הלכו חנניה, מישאל ועזריה, הצדיקים ותלמידי החכמים, לשאול את פי יחזקאל הנביא האם עליהם להשתחוות לפסל, או להיזרק לכבשן האש? הרי פשוט הדבר שהם מחוייבים למסור את נפשם כדי לא לעבוד עבודה זרה, שהיא אחת משלוש העברות החמורות שבתורה!

בעלי התוספות (פסחים נג ע"ב ד"ה מה)

הוא מגלה כי כבוד ה' אינו חשוב בעיניו. אדרבה, תמסור את הנפש בלי לדעת האם תפסיד או תינזק, ובזכות זאת תזכה לראות בישועת ה'!

רבותינו (פסחים נ"ג ע"ב) אומרים: "מה ראו חנניה, מישאל ועזריה, שמסרו עצמן על קדושת השם לכבשן האש? נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים: ומה צפרדעים שאין מצווין על קדושת השם, כתיב בהו: 'ועלו ובאו בביתך וגו' ובתנורֶיך ובמשארותיך', אימתי משארות מצויות אצל תנור, הוי אומר בשעה שהתנור חם, אנו שמצווין על קדושת השם על אחת כמה וכמה".

הצפרדעים מסרו את נפשן למען קיום רצונו יתברך. אומנם כל צפרדע בפני עצמה לא היתה מחוייבת להיכנס לתוך התנור. כל צפרדע יכלה לומר: 'אני אלך לבקר בארמונו של פרעה, אטייל בגינות חצר המלכות, מי מחייב אותי להיכנס דווקא לתוך התנור הבוער?!'

אולם הצפרדעים שנכנסו לתוך תנורי

להשיב לשאלתכם!"

למרות שה' לא אבה להשיב לשאלתם, החליטו חנניה, מישאל ועזריה ללכת למעמד, לא להשתחוות לפסל, ולמסור נפשם למען כבוד ה' יתברך.

אילו היו הולכים לכבשן האש, כשהם סמוכים ובטוחים כי לא יאונה להם כל רע, לא היה בכך ניסיון ומסירות נפש כלל. אבל הם מסרו עצמם למען כבוד ה', בלי לדעת מה יארע להם לאחר מכן, זו מסירות נפש אמיתית. ומשום כך לא השיב הקב"ה לשאלתם של חנניה, מישאל ועזריה.

לפעמים כשפונים לאדם שאינו שומר תורה ומצוות, ומבקשים ממנו לסגור את עסקיו בשבת, הוא קם ואומר: "אתה יודע מה, אם תבטיח לי שבסוף החודש ישאר מאזן העסקים כפי שהיה, ולא אפסיד אפילו פרוטה אחת, אני מוכן לסגור את החנות בשבת!"

אולם האמת היא, שכאשר אדם אינו מוכן להפסיד דבר למען ה' יתברך,

קוֹמְתֶךָ דְּמִתָּה לְתַמָּר" (שיר השירים ז, ח), כיון שהם לא עמדו כפופים בקרן זוית באופן שלא יראו, אלא זקרו את קומתם כאומרים: "ראו אותנו, היהודים. איננו סוגדים ומשתחוים לנבוכדנאצר ולפסלו!"

נבוכדנאצר ראה את חנניה, מישאל ועזריה ניצבים מבלי לכרוע לפסלו, הוא זעם וצווה להסיק את כבשן האש במשך שבעה ימים ושבעה לילות. לאחר שבוע של בעירה, היה הכבשן כה לוהט, עד שכל אדם שהתקרב לסביבותיו היה נשרף כולו. לכן נאלצו אנשי נבוכדנאצר להשתמש במקלע מיוחד כדי לזרוק את חנניה, מישאל ועזריה לכבשן האש.

נבוכדנצר עמד מרחוק, וצפה לראות כיצד היהודים שהפרו את פקודתו הופכים לאפר. אולם להפתעתו הרבה, הוא רואה את חנניה, מישאל ועזריה מטיילים בנחת בתוך הכבשן, לוקחים בשמים ומברכים: "בורא מיני בשמים"...

הוא המשיך להביט והבחין כי בכבשן

המצרים הלוהטים, מסרו את נפשן למען כבוד ה' יתברך, אף על פי שלא היו מחוייבות בכך. ועל כן דווקא אותן הותיר הקב"ה לחיות ביאור, כפי שנאמר: "רַק בְּיַאֲר תִּשְׁאַרְנָה".

מזאת למדו חנניה, מישאל ועזריה, ואמרו איש לרעהו: "ומה הצפרדעים הללו, שאינן מצוות על קידוש ה', הסכימו למסור את נפשן למען הבורא, אנחנו החייבים ב'וְנִקְדְּשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל' (ויקרא כב, לב), לא נקדש את שמו יתברך?! עלינו ללכת למעמד, לעמוד זקופים ליד פסלו של נבוכדנאצר, ולא להשתחוות, אף אם בעקבות זאת יזרקו אותנו לכבשן האש!"

ביום המיועד הגיעו חנניה, מישאל ועזריה יחד עם כל נציגי האמות, שבאו לסגוד לפסלו של נבוכדנאצר. התזמורת סיימה לנגן, וכל הנוכחים כרעו ארצה ונפלו יחד למרגלות פסל נבוכדנצר, מלבד שלושה אנשים, הלא הם חנניה, מישאל ועזריה, שעמדו זקופי קומה. ועליהם נאמר: "זאת

כפי שמובא בגמרא (סנהדרין צב ע"ב):
 "יוצק זהב רותח לתוך פיו של אותו
 רשע, שאלמלא בא מלאך וסטרן על
 פיו, ביקש לגנות כל שירות ותשבחות
 שאמר דוד בספר תהלים", ופרש
 רש"י: "שהיה מסדר שבחות נאות
 יותר מדוד, ואילו אמרן, הקדוש ברוך
 הוא היה נוטה אחריהן יותר מאחרי
 השירות שעשה דוד".

מקשים המפרשים: למה סטר המלאך
 על פיו? למה לא נתנו לו לומר שירות
 ותשבחות לפני ה'?

ומתרצים, שלהיות מלך על כל העולם
 ולהגיד תהלים - אין זו רבותא. אדרבה,
 קבל סטירה - ואחר כך נראה אותך
 אומר שירה... דוד המלך אמר שירה
 על כל 'סטירה' שקיבל משמים, ואילו
 נבוכדנאצר נמנע מלומר שירה, לאחר
 שקיבל את אותה סטירה.

לאחר שחנניה, מישאל ועזריה יצאו
 בחיים ובלא פגע מכבשן האש, כל בני
 אומות העולם, שראו את הנס
 המופלא היו יורקים עליהם ואומרים:
 "הרי יש לכם אלוה-ה כה גדול, איך

מטילים ארבעה אנשים. התבונן
 נבוכדנאצר בדמות הרביעית ששהתה
 בכבשן האש, וראה כי זהו המלאך
 גבריאל, שירד לפני משמים והכה
 במחנה אשור מאה שמונים אלף
 ראשי גיסות, אשר באו לצור על יהודה
 ועל ירושלים. באותה עת היה
 נבוכדנאצר משרתו של סנחריב, וראה
 את המלאך גבריאל המשמיד את
 אויבי ישראל.

ראה נבוכדנצר את חנניה, מישאל
 ועזריה המטיילים בשלווה בין הלהבות
 המתימרות, ומיד פתח את פיו והחל
 לשורר, להלל ולשבח את בורא
 העולם ואת גבורותיו: "אֲתוֹהִי פָמָה
 רְבִרְבִין וְתִמְהוֹהִי פָמָה תְקִיפִין מְלְכוּתָהּ
 מְלְכוּת עֲלָם וְשִׁלְטָנָה עִם דֵּר וְדֵר"
 (דניאל ג, לג).

חז"ל מספרים, כי כאשר ראה
 נבוכדנאצר את המחזה נורא ההוד,
 שרתה עליו כמין רוח קדושה, והוא
 אמר לפני הקב"ה פרקי שירה,
 שכמעט ועלו במעלתם על שירי דוד
 המלך, עד שבא מלאך וסטרן על פיו,

על כל פנים, היוצא מן הדברים הוא שניתן ללמוד מוסר השכל מכל ברייה, ואפילו מן הצפרדעים, כפי שאמר דוד המלך ע"ה: "מִכָּל מְלֻמְדֵי הַשָּׂפָלָתִי" (תהלים קיט, צט). על האדם ללמוד אפילו מן הצפרדע שהיא בעל חיים שפל ומאוס, שאין רוצים לעמוד בקרבתו. והדבר נרמז בשמה של הצפרדע הנגזר מהמילים 'צפור דעה'. כדברי הגמרא (ערובין ק ע"ב) "אלמלא לא נתנה תורה, היינו למדין צניעות מחתול, וגזל ממנמלה, ועריות מיונה".

חטאתם וגרמתם לגלות ולחורבן בית המקדש?! איך אינכם מתביישים להשתחוות לעבודה זרה?!"

הגמרא (סנהדרין צג ע"א) מביאה שלוש שיטות מה עלה לבסוף בגורלם של חנניה, מישאל ועזריה: רבי יהושע אומר, שהם טבעו ברוק זה שירקו עליהם בני אומות העולם.

רבי אליעזר אומר, שהם מתו בעין הרע, וחכמים אומרים שהם עלו לארץ ישראל, נשאו נשים והולידו בנים ובנות.

כל הסט* במחיר 350 ש"ח

המלאי מוגבל
נותרו **סטטים בודדים** בלבד

* 10 כרכים

0548-527791
02-5000455
לפרטים והזמנות:

לא לאבד תקווה - לעצור מעט ולהתבונן

העולם. מערכת שלמה של חוקים הגבילה את כניסתם למקומות מסוימים במדינה, את מסחרם עם תושבי המקום, ואת יציאתם לרחובות בשעות מסוימות.

והנה אחד מן המושלים הנהיג במדינתו "שויון" בין היהודים לגויים. לא עוד אפליה! היהודים זכאים לקבל את כל השרותים, את כל ההטבות, בדיוק כמו הגויים!

כששמע על כך ה"חתם סופר" החל לבכות: "מעתה יפסיקו היהודים לצפות לגאולה! כל עוד היה צר להם במקומם - פעמה בהם התקווה לגאולה שתשחרר אותם מן הצרות, אבל עתה ש"טוב להם", הם יחדלו לצפות לגאולה! זוהי הגלות האמיתית! החורבן האמיתי".

משל למה הדבר דומה? לבן מלך שהכעיס את אביו, והמלך העניש אותו ושלחו מביתו. בצר לו, שם הבן פניו אל המדבר, שם קבע מקום

ולא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה מִקְּצֵר רוּחַ וּמִעֲבֹדָה קָשָׁה (שמות ו, ט).

ה"חתם סופר" זצ"ל מבאר, שעומק שיעבוד מצרים היה בכך שבני ישראל איבדו את הציפייה לגאולה ולכניסה לארץ ישראל. הם היו כה שקועים בצרות השיעבוד, עד שאיבדו את הציפייה.

גם אם אדם נתון תחת עול כבד - כל עוד פועמת בו תקווה - הריהו בן חורין, יש טעם לחייו. אומנם גופו נתון בידי זרים הרודים בו ומתעמרים בו, אך נפשו בת חורין להמשיך לשאוף ולהשתוקק להגיע אל התכלית.

השיעבוד האמיתי הוא, כאשר אדם מאבד את הציפייה. או אז, הריהו נתון בשיעבוד הגוף והנפש! כש"אבדה תקוותנו", או אז - "נגזרנו לנו".

במשך שנים מרובות היו היהודים מופלים לרעה בעיני השלטונות ברחבי

ונרגיש טוב בגלות: "ברוך ה', יש בית, יש עבודה, יש משפחה, יש חברים, הכל פחות או יותר בסדר" ... - זוהי הגלות האמיתית. הרגשות שכאלו מעכבות את הגאולה. מדוע להחיש אותה אם טוב לנו, ואנו מסתדרים גם בלעדיה?

ולזה שאפו המצרים - לאבד מהיהודים את התקווה לגאולה, הם ידעו היטב, שאם תאבד מישראל האמונה - הם ישקעו בטומאת מצרים ביתר שאת!

לצרך כך הורה פרעה (ה, ט): "תִּכְבַּד הָעֶבֶדָה עַל הָאֲנָשִׁים וַיַּעֲשׂוּ בָהּ וְאֵל יִשְׁעוּ בְּדַבְרֵי נְפֹקֶר". כשהם יהיו עסוקים עד למעלה מראשם, יומם ולילה, בעבודה - לא יהיה להם רגע אחד פנוי להתכונן ולחשוב.

מי שחי "פְּסוּס שׁוֹטֵף בְּמִלְחָמָה" (ירמיהו ח, ט), ואינו נעצר לרגע להתכונן על מהות החיים, רץ בבהלה מהבית לעבודה, מהעבודה לבית, וחוזר חלילה - מאבד את חייו. חיינו אינם חיים.

לעצמו, והחל לחיות כחיית השדה. המלך - שצפה בו מרחוק - ראה את הסבל הגדול של בנו, שאינו אוכל ואינו ישן, חי בפחד מתמיד מפני החיות הטורפות, והחליט שכדי להקל על סבלו יבנה עבורו בית מוגן בלב המדבר, וכך עשה.

כשעמד הבית על תילו, הבחין שבנו ממרר בבכי: "עד עתה, כשלא היה לי בית - צפיתי בכל יום שאבי, המלך, ירחם עלי, וישיבני אליו הביתה. אולם עתה ש"טוב לי" תפוג מליבי הציפייה, ובהעדר ציפייה - טוב מותי מחייו".

במשך אלפי שנים נמצאים אנו בגלות. עם ישראל מפוזר בעולם, נתון תחת שיעבוד מלכויות הגורמות לנו צרות רבות ורעות. כל עוד אנו מרגישים בגלות, ופועמות בנו האמונה והתקווה של "ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים" - המצב יחסי טוב. הציפייה לגאולה תקדם את בואה, כי הקב"ה יראה שהיא חסרה לנו.

אבל אם, חלילה, תאבד התקווה הזו,

יעצור לחשוב - זה "מסוכן" ... הוא עלול, חלילה, לחזור בתשובה... ומזה הם יראים.

וזוהי חובתנו: "אַל תִּהְיוּ כְּסוּסֵי מִדְּבַר אֲשֶׁר יִשְׁמָעוּ אֶת הַמְּדַבֵּר הַמְּטוֹרֵף שֶׁל הַחַיִּים וְלֹא יִחְשְׁבוּ...".

וזה מה, שלצערנו הרב, גורמת החשיפה המתמדת לתקשורת. כלי התקשורת ממלאים לאדם את הראש באינספור ידיעות - הם עוברים מארוע לארוע, מתחקיר לתחקיר, מדיווח לדיווח, העיקר שהאדם ימשיך לרוץ, לא יעצור, ולא יחשוב... אם אדם

בנחת וסבלנות

הן, רגזנין הן, טרחנין הן, על מנת כן תהיו מקבלין עליכם, שיהיו מקבלין אתכם, שיהיו מסקלין אתכם באבנים".

בנקודה זו היתה לנדב ואביהוא טעות. נדב ואביהוא טענו, שצריך להנהיג את עם ישראל בהנהגה קשה יותר מזו שנהגו בה משה ואהרן. הם לא הבינו כיצד אומרים משה ואהרן לישראל: "שְׁמַעוּ נָא הַמְּדַבְּרִים" (במדבר כ, י) - האם

וַיִּצְוֶם אֱלֹהֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל (שמות ו, יג).

בפתח דברי הקב"ה למשה בשעה שהוא ממנה אותו לשליחות הגדולה של הנהגת עם ישראל, והוצאתם ממצרים, ישנו צווי מיוחד: "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אֶהֱרֹן, וַיִּצְוֶם אֱלֹהֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל".

רש"י במקום מפרש על פי המדרש: "ציווה עליהם להנהיגם בנחת ולסבול אותם". וכך היא לשון המדרש (שמות רבה ז, ג): "אמר לו הקב"ה: בני סרבנים

אינו נשאר בעולמה של תורה... רק מי שאינו נכנע, ואמונתו בה' נותרת חזקה בכל מצב נשאר דבוק בה' ובתורתו.

ה"חפץ חיים" זצ"ל העביר מסר זה בצורה חדה וברורה: בדורו השתוללו באירופה רוחות ההשכלה והפילו חללים רבים וטובים. הורים רבים נכנעו לרוחות הזמן, והעבירו את ילדיהם הקטנים מתלמודי התורה לבתי ספר כלליים ולמוסדות ההשכלה, ובמו ידיהם חתמו את גורלם המר והנמהר.

אל ה"חפץ חיים" נכנס מלמד וסיפר בעצב, כי כמעט כל תלמידיו עברו ללמוד במקום אחר. הוא כבר עמד להיכנע, ולהודיע על סגירת ה'חידר'. הרי אי אפשר ללמד ילד אחד בלבד.

שמע אותו ה"חפץ חיים" ואמר לו: כשיש מלחמה בין חזק לחלש - עם מי כדאי ללכת? ענה המלמד: מובן שעם החזק.

אמר לו: ומי חזק יותר מהקב"ה? הרי לו העוז ולו הגבורה! אנחנו עם הקב"ה, ואנחנו ננצח!

כך אוסרים משהו? לדעתם, צריך להנהיג את כלל ישראל ביד תקיפה! משה הלא יכול לתת בהם את עיניו ולעשותם גל של עצמות, וכפי שמצינו הנהגה זו בדברי חז"ל:

הגמרא (בבא בתרא עה ע"א) מספרת על רבי יוחנן, מרא דארעא דישראל, שהיה גדול הדור. פעם עמד ודרש לפני תלמידיו: "עתיד הקב"ה להביא אבנים טובות ומרגליות שהם שלושים על שלושים, וחקוק בהן עשר על עשרים, ומעמידן בשערי ירושלים" - לעתיד לבוא יעמיד הקב"ה בשערי ירושלים חומות מיוחדות שעשויות מיהלום מיוחד.

בין כל התלמידים היה תלמיד אחד שלא האמין. הוא, כמובן, לא דיבר בקול. אוי ואבוי לו ולנשמתו אם היה מדבר... הוא רק חשב בליבו ולגלג על כך: איך יכול להיות דבר כזה? כיום יהלום קטן עולה הון תועפות.

אך דרכו של עולם היא, שכאשר אדם שאינו מאמין בלב שלם, ואינו הולך במסירות נפש עם התורה עד הסוף,

את הכח הזה ראינו גם בדורות
האחרונים:

סיפר לי אדם שנכח בשעת מעשה
אצל הבבא סאלי זצ"ל, בשעה שערך
הילולא גדולה. הבבא סאלי חילק לכל
המסובים עראק. כולם שתו, אבל
אחד התחיל לדבר דיבורים שאינם
ראויים. אמר לו הרב: "תפסיק!
תיזהר! אומנם שתית - אבל כעת
תשתוק!"

אותו אדם לא התייחס לאזהרת הרב
והמשיך בדיבוריו. אמר לו הבבא
סאלי בשנית: "אני מזהיר אותך שוב
- תשתוק ואל תדבר!"

הלה לא שמע והמשיך. אמר לו הבבא
סאלי: "זאת האזהרה השלישית
והאחרונה. אם תדבר שוב, זה יהיה
הדיבור האחרון שלך!"

האיש פתח את פיו ודיבר שוב, ומרגע
זה נעשה משותק, ולא הצליח לדבר
יותר לעולם.

איננו יודעים מה עשה הרב, ולמה
עשה מה שעשה, סוד ה' ליראיו
ובריתו להודיעם. האדם יראה לעיניו,

ואכן, לימים יצא תלמידו המלגלג של
רבי יוחנן מן הלימוד, פנה לעסקיו
והצליח בהם. באחד ממסעות
העסקים שלו עצרה אונתו באי. ירד
התלמיד, והנה ראה את מלאכי השרת
חוצבים ביהלומים, ועושים מהם
פרחים יפהפיים. שאל אותם: מה זה?
אמרו לו: אלו שעתידי הקב"ה להעמיד
בשערי ירושלים.

הוא שב לארץ ישראל, ומיד הלך
לבית המדרש, אל רבי יוחנן, מצא
אותו דורש ואמר לו: "דרוש, רבי, לך
נאה לדרוש, כאשר אמרת כן ראיתי".

השתומם רבי יוחנן - ארבעים או
חמישים שנה הוא דורש... זקן חכמי
ישראל הוא. מיהו זה שמחלק לו
ציונים? ביקש רבי יוחנן שירימו את
גבות עיניו כדי שיוכל לראות. הביט
בתלמיד ואמר: "ריקא! אילו לא ראית
- לא האמנת? מלגלג על דברי חכמים
אתה!" מיד נתן בו עיניו, ועשאו גל של
עצמות. הבשר נפרד ממנו, ונשארו
רק העצמות.

נדב ואביהוא שצריך להנהיג.

אך הקב"ה אינו מסכים לכך. מי שרוצה לנהוג בהנהגה כזו, מקומו בשמים ולא בארץ. בארץ צריך להנהיג את העם בסבלנות, ולסבול את מעשיו, וכך מורה הקב"ה למושה ולאהרן לעשות.

וה' יראה ללבב, והצדיקים, ששומרים ומקדשים את עיניהם, רואים את פנימיות הדברים, ומבינים דברים שאנו איננו מבינים.

מכל מקום, אם הם עשו כך - קל וחומר שמשה רבנו יכול היה לתת את עיניו באנשים שדיברו בעם ישראל, ולעשותם גל של עצמות. כך סברו

שתיקה שווה זהב

אומר על כך מרן הסטייפלד זצ"ל בספרו "ברכת פריץ", כי כן הוא בכל מקום שכועסים ורבים.

כאשר אדם פותח במריבה, מוטב לו לזולתו שישמור על שתיקה, כי אם לא כן - אם הוא משיב וחושב כי בכך יסתתמו טענותיו של יריבו, אינו אלא טועה!

כשם שבמכת צפרדע כל אחד חשב

וַתַּעַל הַצִּפְרָדַע וַתִּכַּס אֶת אֶרֶץ מִצְרָיִם
(שמות ה, ב).

רש"י מביא מהמדרש, כי: "צפרדע אחת היתה, והיו מכין אותה, והיא מתזת נחילים נחילים".

צפרדע אחת בלבד עלתה מן היאור, התרגזו המצרים וניסו להכות בה - אך אז יצאו ממנה צפרדעים כה רבות, עד שמילאו את כל ארץ מצרים.

והוא אמר לי: "יש ישיבה שפתח גאון גדול", תלמד בה שנה אחת".
אמרתי לו: "אני רוצה ללמוד בישיבת פוניבז".

"לך לישיבה ההיא לשנה אחת", חזר ואמר לי, "תקבל שם דברים גדולים, ותקנה לעצמך קניינים רוחניים. אחר כך תלך להיכן שאתה רוצה".

אותו גאון גדול היה רבי נחום לסמן זצ"ל, ובאמת השנה שלמדתי בישיבתו היתה שנה מופלאה. זכיתי שלא זזה ידי מתוך ידו. בשעת השיעור היה הרב יושב בראש שולחן גדול מאוד, ואני הייתי יושב לימינו. כל השיעור היה מחזיק את ידי: "רגע, רגע, עוד סברא, ועוד אחת" ... תמיד אחרי השיעור היתה ידי כואבת, אבל

שהוא ינחית על הצפרדע מכת מוות אחרונה, אך למעשה רק החמיר את המצב, כך גם בעת מחלוקת - כל תגובה תגרום למחלוקת להתרחב, עד שעלולה היא לשלהב את העיר כולה.

ובהביאנו את דברי הסטייפלר זצ"ל, יש בנותן טעם לספר עובדה מעניינת שראיתי אצלו:

כשהייתי נער צעיר, לפני שהתחלתי ללמוד בישיבה גדולה, נכנסתי לסטייפלר כדי להיועץ בו. רציתי ללמוד בישיבת פוניבז, אבל הרב ניסים טולידנו זצ"ל שלמד שם, אמר לי: "יש כאן שלוש מאות איש, ומדברים פה באידיש... יהיה לך קשה".

הצגתי בפני הסטייפלר את השאלה,

מבצע מיוחד

כל הסט * במחיר 350 ש"ח

המלאי מוגבל
נותרו סטים בודדים בלבד

* 10 כרכים

לפרטים ורזומנות: **0548-527791 | 02-5000455**

זצ"ל, קם הרב על רגליו, והביא לי את ספרו "ברכת פרץ", הוא בקשני - שכיון שזיכה אותי ה' יתברך לדרוש ברבים - אגיד כמה דברים בשמו. בוודאי רצה הסטיפלר, שהעובדה שיהודים לומדים מתורתו, תהיה לו ליזכות, יהיו אפוא דברים אלו לזכותו.

היה כדאי... הגאונות, גילוי העוצמה האדירה שיש בתורה, השקיעות הנוראה של הרב לסמן זצ"ל - כאילו אין כלום חוץ מהתורה - כל אלו גרמו לכך שהייתי יוצא מהשיעור בהרגשה מרוממת.

לימים, כשנכנסתי שוב אל הסטיפלר

למען תדע כי אין כה' אלוקינו

מאודו להסיר אותן מעליו בהקדם האפשרי.

ולמרות זאת, כאשר בא משה רבנו לפרעה, ושאל אותו מתי רוצה הוא שהצפרדעים תסתלקנה מבתי מצרים, השיב לו פרעה: "למחר!"

אדם, שצפרדעים נושכות אותו בכטנו אמור לומר: "תעשה שהצפרדעים הסתלקו מיד, בזה הרגע!" אבל למרבית הפלא התאפק פרעה, וביקש שהצפרדעים תעזובנה את מצרים רק

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה לְפִרְעוֹה הַתְּפַאֵר עָלַי לְמַתִּי אֶעֱתִיר לָךְ וְלַעֲבָדֶיךָ וְלַעַמֶּךָ לְהַכְרִית הַצְּפַרְדָּעִים מִמֶּךָ וּמִבְּתֵיךָ רַק בְּיָאֵר תִּשְׁאַרְנָה (שמות ה, ה).

בדרך כלל, כאשר אדם סובל מיתוש קטן המזמזם באוזנו, אין לו מנוחת הנפש, והוא מחפש להיפטר ממנו בכל דרך אפשרית. על אחת כמה וכמה כאשר אדם סובל ממכת צפרדעים המקרקרות ברעש גדול בביתו ובתוך קרביו, רוצה הוא בכל

למחרת היום.

נשאלת השאלה, מדוע לא ביקש פרעה ממשה רבנו שהצפרדעים תעלמנה באופן מידי?

התשובה לכך היא, שפרעה האמין כי העולם מתנהל על פי דרך הטבע, ואין חלילה משגיח ממעל העושה ניסים בעבור עם ישראל. ולכן סבר הוא, כי משה רבנו חוזה בכוכבים ובקי במדעי הטבע, ויודע כי הצפרדעים אמורות לשהות במצרים שבוע בלבד, כפי שהיה במכת דם, ולאחר מכן להסתלק.

"כנראה זו מין מכה טבעית חולפת, שנשארת שבוע ימים, ולאחר מכן עוברת למקום אחר!" חשב פרעה לעצמו. "בודאי משה הוא אסטרוולוג, חוזה בכוכבים. הוא בוודאי צופה כי הצפרדעים אמורות להסתלק בזמן

מסוים. ובאותו הזמן בדיוק הוא בא אלי כדי שאבקש ממנו להסיר את המכה תכף ומיד, וכך יוכל הוא להראות כאילו הוא השולט בצפרדעים ובכל כוחות הטבע!"

על כן הסכים פרעה שהצפרדעים המקרקרות והמציקות תשארנה במצרים עוד יום אחד, ובלבד שיוכל להראות לכל, כי משה רבנו אינו שולט בצפרדעים, ויש שקר בדבריו.

לפיכך אמר משה רבנו לפרעה: "כְּדָבַרְךָ לְמַעַן תַּדַּע כִּי אֵין פֶּה אֱלֹקֵינוּ" (ח,ו), אין זו מכה טבעית חולפת, אלא נס היוצא מיד ה' למען עם ישראל. לקח משה רבנו גיר, שרטט קו על גבי הכותל, ואמר לפרעה: "כאשר השמש תגיע מחר למקום הסימן, יסורו הצפרדעים מבתך ומבתי ארץ מצרים, וזאת למען תדע כי אין כה' אלוקינו!"

ה"בבא סאלי"

אלו הלומדים ממעשיו הגדולים
והנהגותיו המופלאות.

רגיל היה הצדיק להסביר בדברי
המשנה במסכת ברכות (פ"ו מ"ח):
"השותה מים לצמאז מברך שהכל
נהיה בדברו":

אין מים אלא תורה, שנאמר "הוי פל
צמא לכו למים" (ישעיה נה, א). אדם
הלומד תורה מתוך צימאון, כלומר
בחשק ובשמחה, במצב של "צמאָה
לך נפשי כמה לך בשורי" (תהלים סג,
ב), זוכה לקדש את עצמו ומקדש את
כוח הדיבור שלו, ומכוח זה יזכה לברך
"שהכל נהיה בדברו", כלומר, יזכה
לברך, והקב"ה יעשה את דברו!

כל זאת מכוח הדיבור הנעשה בקדושה
ובטהרה, שכן הקב"ה אוהב את
הדיבור הקדוש והאמיתי של האדם.

בשבוע הבא הבעל"ט יחול (ביום ראשון
ד' שבט) יום הילולתו ושמחת ליבו של
מורנו ורבינו, עטרת ראשנו האדמו"ר
המלומד בניסים, בנן של קדושים
אראלים ותרשישים מגזע היחס
והמעלה, הגאון הצדיק רבי ישראל
אבוחצירא זיע"א, המורגל בפי כל
בכינויו "הבבא סאלי".

אם איננו זוכים לראות בימינו
דמויות הוד נאצלות המלבבות
ומחדירות באדם קדושה וטהרה,
קדושים אשר בארץ הקמה (תהילים
טז, ג), הרי שלפחות כדאי שננסה
ונלמד ממעשיהם והנהגותיהם
בקודש, ועל ידי כך נזכה להתקשר
ולהתחבר אליהם ולהאציל מעט
מקדושתם וטהרתם שתחפוץ גם
עלינו, בפרט ביום הילולת הצדיק
בו מתעוררת שמחה וחדווה רבה
בעולמות העליונות, והצדיק עומד
בתפילה בשמים ומליץ טוב בעד

השופטים שיצוו להמיתו בתליה.

בדרכו, עבר המושל דרך הרחוב של היהודים, וביקש לקרוא לרב העיר, הבבא סאלי, אליו.

"האם יש לך בנים?" שאל את הבבא סאלי.

"כן. יש לי", השיב הבבא סאלי.

"האם תוכל לברך את הבן שלך?" שאל המושל.

הבבא סאלי עצם את עיניו הטהורות והחל לברך את בנו, ואז לחש המושל באוזנו: "אנא, בטובך! תכלול גם אותי בתוך הברכה שאתה מברך את בנך, ותברך אותי שאנצל מידי של אותו אחמד ארור".

המושל הגיע לפני ועדת השופטים שמינה אחמד, והללו ביקשו לדעת מדוע הוא מזדהה עם הצרפתים הבוגדים? השיב הלה: "אינני מזדהה באמת עם הצרפתים. עשיתי זאת רק למראית עין ומתוך מטרה אחת: להציל את בני עמי, אבל האמת היא שאני נגדם".

לאורך כל הדורות היו בעם ישראל צדיקי אמת, שלברכותיהם היה כח רב, ואף הגויים הכירו בכך, כפי שאירע עם הבבא סאלי זיע"א, בעת שהתמנה לרב בעיר בודניב שבמרוקו, לאחר מקרה מזעזע שאירע בה:

היה רשע מרושע אחד, שרצה להרוג את כל תושבי העיר. אחיו של הבבא סאלי, המקובל האלוקי רבי דוד, בעל "פתח האוהל", שהיה רִבֵּה של העיר, הסכים למסור את נפשו ולמות על קידוש השם, ולהציל בכך את כל תושבי העיר ממיתה. כמה שנים לאחר מותו מינו את אחיו - הבבא סאלי - להיות רִבֵּה של העיר.

באותה תקופה שלטו הצרפתים במרוקו. הם מינו למושל העיר, והמחוז כולו, אדם בשם פשל מגלווי.

והנה היה רשע מרושע אחד, בשם אחמד, שעמד בראש לוחמים שנלחמו בצרפתים, והוא כבש את העיר והגיע עד לארמונו של אותו מושל פשל, כדי לאסור אותו בשלשלאות של ברזל ולהביאו לפני

לו.

ללמדנו מה רב כוחה של ברכת צדיק,
הנובעת מעומק ליבו הטהור.

סיפר לי ידיד שקיבל ממוסדותינו
תמונה של קדוש ישראל הסבא
קדישא רבי ישראל אבוחצירא -
הבבא סאלי זצ"ל ותלה אותה בסלון
ביתו. יום אחד פרצה בביתו שרפה.
האש אכלה במהירות מבהילה ארונות
ורהיטים, אך למרבה הפלא, כשהגיעה
לתמונת הבבא סאלי נעצרה פתאום!

שאלתי את עצמי: האם האש
מבחינה? האם הרגישה שכאן תלויה
דמותו של צדיק וקדוש?! ודאי היתה
פה יד ה' שציותה על האש: "עצרי!",
ומדוע? כדי לגרום לנו התפעלות
שתעורר אותנו להאמין בהשגחתו
התמידית עלינו.

אנו, בני ישראל מאמינים בני מאמינים,
האמונה בניסים הנסתרים טבועה בנו,
אולם כוח ההרגל מפריע לנו להתפעל
מהם. עלינו להתעורר מכל גילוי של
השגחה שה' ברחמי שולח לנו ולחזק

השופטים, שכבר עמדו להוציא פסק
דין מוות על המושל, התרשמו באופן
בלתי צפוי מדבריו, ופטרוהו לשלום.
כעבור זמן קצר שלחו הצרפתים גדודי
חיילים, שתפסו את אחמד והרגוהו,
והשיבו את המושל לתפקידו.

המושל שלח לקרוא לבבא סאלי
ואמר לו: "כל מה שאני חי זה בזכות
הברכה שלך! ממתי מעניין את
השופטים האלו כל הסיפורים
שסיפרתי להם... על פי דרך הטבע הם
היו אמורים לכרות את ראשי מעלי!
רק הברכה שלך היא שהצילה אותי!"

"ואל תתמה על כך שבקשתי שתברך
את בנך תחילה" - המשיך המושל.
"עשיתי זאת משום שבאופן טבעי
אדם מברך את בנו מכל הלב! רציתי
שבתוך ברכה שכזאת תשלב גם את
הברכה עלי!"

"ועתה", סיים המושל את דבריו, "כל
האוצרות פתוחים לפניך, והנך רשאי
ליטול כאוות נפשך"...

מכאן ואילך, כל מה שהבבא סאלי
היה מבקש מהמושל - קדוש ייאמר

בליבנו אמונה זו.

סיפור נוסף המלמדנו על כוחו של
הבבא סאלי:

באחת האספות רצה הרב למזוג
לנאספים ערק, כדי שתיכנס שמחה
בליבם, ואז יוכלו להבין את דברי
התורה שילמדם, שהרי נאמר: "וַיֵּן
יְשַׁמַּח לְבַב אָנוּשׁ" (תהלים קד, טו),
והתורה נלמדת מתוך שמחה.

הערק כמעט נגמר.

לקח הבבא סאלי את הבקבוק, עטפו
במטפחת, והחל למזוג ממנו לכוסיות
התלמידים. למרבה ההפתעה, שרתה
הברכה במעט שבמעט, והערק
הספיק לכל האנשים הרבים שהיו
שם!

וכי היה זה נס גלוי?!

ואולי היה זה הדבר הטבעי ביותר,
שהרי הטבע משועבד לתלמידי
החכמים!

האדמו"ר הצדיק קרבנו רבות

הבבא סאלי הקדוש נסע פעם ברכב,
באמצע הנסיעה אזל הדלק במיכל,
פנה הבבא סאלי לנהגו ואמר: "שפוך
מים מבקבוק זה למיכל הדלק!"
הנהג סבר כי טעות בידי הרב והסביר:
"לא מיכל המים התרוקן, אלא מיכל
הדלק!"

אך הרב השיבו בשלוה: "וכי מה
ההבדל? מה זה משונה? שים מים
וניסע!"

אך הנהג בשלו: "אם אעשה כך, עלול
המנוע להיהרס!"

אך הרב הרגיעו: "אל דאגה, הכל מאת
ה', מי שאמר לבנזין שיגרום לרכב
לנסוע - הוא יאמר למים שיעשו כן"...

וכך אכן היה: הנהג הכניס מים, והם
המשיכו בנסיעתם, והגיעו למחוז
חפצם בשלום.

כי חזק חקוק הוא, כי הטבע מחויב
להשתעבד ללומדי התורה.

הוגשו לפניו והיה אומר לנו "זה לא בשבילי, זה בשבילך" והיה מניח את חתיכת הבשר בצלחתנו. לאחר מכן חצה חתיכה מקציצת הבשר והאכיל אותנו ממנה, וכל זאת כדי לחזק את ידינו ולהראות את אהבתו וחיבתו אלינו ואל תנועת התשובה ה ה ו ל כ ת ו מ ת ע צ מ ת בחסדי ה' יתברך.

ביום כ' בטבת תשמ"ד, ביום הילולתו של זקנינו הצדיק רבי יעקב אבוחצירא זיע"א, נסענו לנתיבות לקבל את פני האדמו"ר הצדיק הבבא סאלי זצ"ל. באותה העת מצבו הבריאותי לא שפר, והרב היה קודח מחום - ארבעים מעלות חום!

והרעיף עלינו אהבה גדולה. זכינו להיות כבני בית אצלו ולשבת על שולחנו.

למרות שהיו מחכים מחוץ לחדרו אדמורי"ם ורבנים חשובים - כשהיו אומרים לרב ש'הגיע הרב אלבז מירושלים', מיד היה מורה להכניס אותנו לחדרו והיה מרעיף עלינו ברכות ואהבה רבה - והכל בזכות תנועת התשובה, שהרב היה אוהב אותה מאוד ומבקש

תמיד להגדיל ולהעצים אותה.

בחודשים האחרונים לחייו של הרב, זכינו לסעוד עימו ארוחת צהריים, כשאנו לבדנו, והצדיק היה לוקח מחתיכות הבשר אשר

לבסוף ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש (כתובות קד ע"א), מצבו הבריאותי של הרב הדרדר ומיד לקחנהו לבית חולים סורוקה שבבאר שבע, ולאחר שבועיים, ביום ד' שבט, חזר הרב לנתיבות, למנוחת כבוד, מנוחתו בגן עדן.

רגעים ספורים לפני שנלקח הרב לבית החולים נפרדתי מהצדיק, והוא ברך ברכות רבות ועצומות, שודאי עומדות לנו בכל העשייה וקירוב ללבבות ישראל לאביהם שבשמים.

ביקש הרב להכניסני לחדרו ובמשך קרוב ל-20 דקות החזיק בידי והיה ממלמל כל הזמן בערבית "אָנָא מְאָסִי" ("אני הולך", והתכוון שעומד הוא להיפטר מן העולם).

בכיתי בכיות נוראות ואמרתי לפניו "רבינו, חלילה וחס, נר ישראל, פטיש הימיני, עמוד החזק שעולם ומלואו תלוי בו, מגן וצינה על כלל ישראל, מה פתאום, רבינו יחיה ויארך ימים!", ואף אשתו הצדקת הייתה שם בחדר והייתה בוכה ואומרת "עטרת ראשנו, אנחנו כפרה עליך, אתה נשאר איתנו!", אך

שבת הַדָּדִי

באי שמיעה או ציית לדבריהם.

אחת הדוגמאות הדרושות שימת לב מיוחדת, היא, שלא ישבח הבעל את אמו בפני אשתו: "הדגים שאמא שלי בישלה, אין כמוהם, לעולם לא תצליחי לעשות כמוהם..."

דיבור זה פוגע ומעליב מאוד את האשה, שלאחר כל העמל והטירחה שטרחה בקניית כל המוצרים והכנתם, היא שומעת את 'המחמאה הזו' מבעלה...

וכי יש לה את הניסיון של עשרות השנים שיש לאמו? איפה הדרך ארץ והמידות הטובות! אי זה בית אשר תבנו לי ואי זה מקום מנוחתי (ישעיה סו, א), וכי בבית זה השכינה יכולה לשרות בתוכו?! לא! השכינה בורחת מבית כזה, ואז, בעקבות כך, מתחילים כל הצרות והבעיות...

וכן הוא להיפך, האשה לא תשבח את אביה בפני בעלה.

הגר"א כותב בספרו אבן שלמה (פ"א ס"ב) שעיקר חיות ועבודת האדם, להתחזק תמיד בשבירת המידות - ואם לאו - למה לו חיים...

זהו העיקר - המידות הטובות והדרך ארץ. בפרט בתוך הבית עם אשתו. ההתנהגות של ההורים ביניהם משפיעה על הבנים, "להזהיר גדולים על הקטנים" - 'תיזהרו הגדולים, כי הקטנים מסתכלים ובוחנים מעשיכם, והדברים נחקקים בליבם!...'

אם הבעל מתלונן כל הזמן בפני אשתו, מדוע לא הכינה מאכל פלוני, או מדוע לא עשתה דבר זה או אחר, והאשה מצידה, מגיבה בכעס וטרוניה כלפי הבעל, ומתעוררת מכך מריבה - דבר זה נקלט ונחקק בילדים ומפתח בהם מידות רעות של כעס וכדז', וכשגדלים הילדים, משתמשים הם בכעס שנחקק אצלם כלפי הוריהם, ומבטאים זאת

בעלה...

כשבני הזוג חיים באופן שזוהי, אין חיים טובים ומאושרים יותר עבורם. או אז גם הבנים ילמדו מהוריהם את הדרך ארץ והמידות הטובות, וכך יגדלו בצורה נכונה וישרה, והוריהם ירוו רוב נחת ושמחה, בְּנֵיךָ בְּשֵׂתְלֵי יֵיתִים סְבִיב לְשִׁלְחָנְךָ (תהילים קכח, ג).

יהי רצון שנזכה ליישר את דרכנו ואורחותינו, ותשרה השכינה בביתנו, ונזכה שיתקיים בבנינו וצאצאינו דברי הנביא (ישעיה סא, ט) כָּל רְאִיָּהֶם יִפְרוּם כִּי הֵם זָרַע בְּרַךְ ה', ונראה בקרוב את בניין בית המקדש וביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

כל הזמן מוטל על בני הזוג לשבח ולעודד אחד את השני. על בְּנֵי יַעֲזֹב אִישׁ אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ וְדָבַק בְּאִשְׁתּוֹ (בראשית ב, כד)... "איזה סלט נפלא הכנת! התיבלון היה בכמות המדוייקת!". "אין בעולם כמו העוגה שאת מכינה- טעימה, בריאה ולא עושה צרבות!", וכן הלאה... תִּן לְחֶכְם וְיִחַפְּם עוֹד (משלי ט, ט).

הבעל צריך לחפש כל הזמן לשבח את האשה. והאשה צריכה לחפש לשבח את בעלה.

כשהבעל יגיע לבית הוריו לבד, ללא אשתו, אז ישבח ויפאר לאימו כפי שחפץ ליבו. אבל כשהוא ליד אשתו צריך זהירות... וכן האשה תשבח ותברך את אביה, אך לא בפני

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ-
10,555,000
שעות של לימוד תורה
בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה
הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים
02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים טל: 5000455 - 02 פקס: 5000502 - 02 orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לזרע בר קיימא: אפרת בת שמהה סוליקה

לרפואת: רמי בן חיה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ורחם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התינוקת נטע בת ג'וזנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זהרה ז"ל,

מוזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,

לאה בת פנינה ז"ל, מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל,

יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.